

Motion till riksdagen

1989/90:A86

av Bo Holmberg m.fl. (s)

med anledning av prop. 1989/90:76

Regionalpolitik för 90-talet

Utvecklingsfondernas och Norrlandsfondens engagemang i de föreslagna riskkapitalbolagen

Både i den näringspolitiska och i den regionalpolitiska propositionen betonas de särskilda hänsyn som måste tas till skilda regionala förutsättningar. Vi delar denna uppfattning och menar att utvecklingsfondernas verksamhet också bör bedömas i ett regionalpolitiskt perspektiv.

Det finns ett större behov i skogslänen av s.k. riskvilligt kapital. Det kan vi också se genom det större utlåningsbehovet som riktats mot utvecklingsfonderna i det området. Erfarenheten är också den att bankerna sällan tar det fulla riskansvaret. Utvecklingsfondernas medverkan har i många fall varit en förutsättning för bankernas insatser.

Utvecklingsfondernas pengar har därför "förmerat" samhällets resurser två-tre gånger. Investeringarna har blivit större än krediten från fonderna. Förklaringen är att bankerna trätt in när det blivit klart med utvecklingsfondernas medverkan.

Vi befarar att bankerna kan bli ännu striktare i sina bedömningar – om konjunkturen viker och sysselsättningsläget eventuellt försämras vid strukturställningar i industrin. Då brukar skogslänen drabbas särskilt hårt.

Regeringen föreslår att 1 miljard kronor dras in från utvecklingsfondernas likvida medel och att fonderna åläggs att vara med i riskkapitalbolag till en kostnad av 600 milj. kr. Vi hade gärna sett en bättre analys av de här förändringarna – utifrån det regionala perspektivet. Blir det en omfördelning av kapital ifrån skogslänen till andra delar av landet?

Förslaget innebär att nästan alla likvida medel försvinner från fonderna. Det skapar problem. Dels är de likvida medlen en kassabuffert om utlåningen snabbt ökar och dels ger de ränteavkastning som kan "betala" de förluster man gör på grund av högt och nödvändigt risktagande.

I propositionen föreslås att lokaliseringsslånen helt försvinner. Vidare föreslås att utvecklingsfondernas målgrupp utvidgas till samtliga företag. I t.ex. Västernorrland betyder det att målgruppen vidgas från omkring 1 000 till 8 000–10 000 företag.

De ökande anspråken kan inte klaras om utlåningsmöjligheterna minskar alltför mycket. Tvärtom kommer nyutlåningen att sjunka. Vi vill heller inte att utvecklingsfonderna i ett läge med mindre kapital lägger om kursen och kanske tvingas minska sitt risktagande. Det skulle slå regionalpolitiskt snett för skogslänen.

Vår bedömning är också att riskkapitalbolagens målgrupp blir betydligt mindre än utvecklingsfondernas. Effekterna för skogslänen riskerar därför att bli begränsade. Vi har också i dag ett antal institut och bolag som verkar regionalpolitiskt. Resultatet är varierande.

Kunnandet utvecklas nu lokalt och regionalt, likaså företagskontakterna och engagemanget i utvecklingsfrågorna. Strukturer ovanför lokal- och regionalnivåerna blir i det perspektivet mindre effektiva.

I propositionen sägs om utvecklingsfonderna att överläggningar skall tas upp med landstingen om nya avtal senast fr.o.m. 1992. Det blir en uppgift för regeringen att ta ställning till takten och hur inbetalningen av fondernas medel skall utformas.

Enligt vår mening bör i detta uppdrag kunna ingå att avtalen för utvecklingsfonderna i skogslänen får träffas utifrån regionalpolitiska bedömningar. För Norrlandsfonden gäller motsvarande situation och behov. Det viktiga är inte den enhetliga organisationen, utan att lokala lösningar får sökas för lokala uppgifter och problem. Utrymme för flexibla och regionala lösningar bör finnas.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av särskilda avtal för utvecklingsfonderna (skogslänen) och Norrlandsfondens engagemang i föreslagna riskkapitalbolag.

Stockholm den 26 mars 1990

Bo Holmberg (s)

Sten-Ove Sundström (s)

Nils-Olof Gustafsson (s)

Axel Andersson (s)

Roland Brännström (s)

Ove Karlsson (s)

Magnus Persson (s)